

Detaljregulering Elvegata
Befaring med kartlegging av fremmede arter

NOTAT

10.01.2023

Befaring med kartlegging av fremmede arter - Elvegata

Bakgrunn

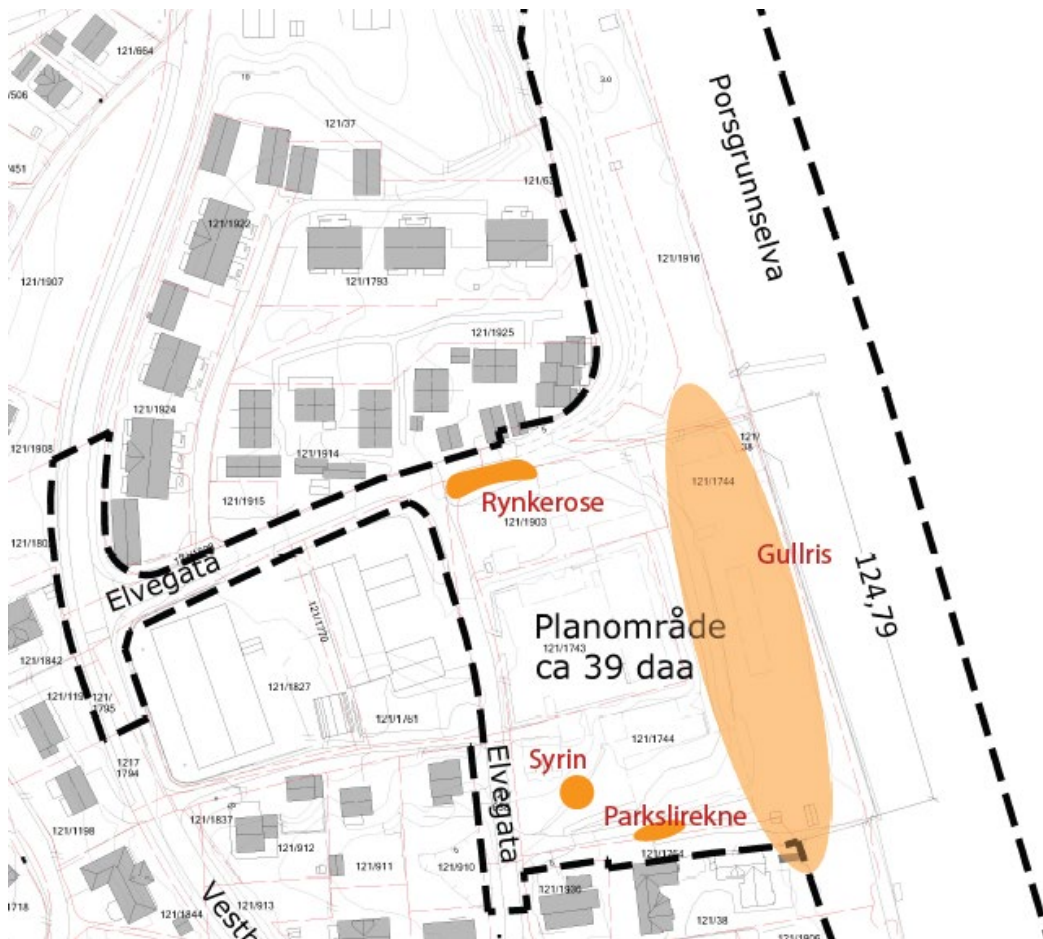
Feste SørAS gjennomfører på oppdrag fra Trysilhus en reguleringsplanprosess for Elvegata sjøsiden. I oppstartsmøte med kommunen ble det påpekt at det er sannsynlig at det er fremmede arter i planområdet, spesielt syrin og parkslirekne. Den 16.11.2022 ble det gjennomført en befaring i planområdet for å kartlegge eventuelle fremmede arter, basert på Artsdatabankens fremmedartsliste. Kun karplanter er kartlagt. Landskapsarkitekt Aslaug Norendal gjennomførte befaringen.

Funn av fremmede arter

Det ble funnet følgende fremmede arter i planområdet:

Parkslirekne	Reynoutria japonica
Syrin	Syringa vulgaris
Gullris	Solidago canadensis
Rynkerose	Rosa Rugosa

Artene ble observert på steder som vist i kartutsnittet under:

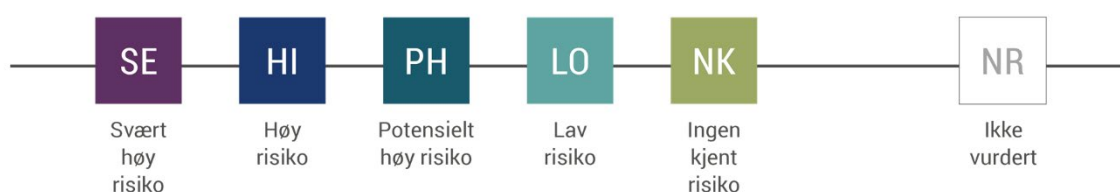
Figur 1: Kartutsnitt med lokalisering av funn av fremmede arter.

Kriterier definert i fremmedartslista 2018, Artsdatabanken.

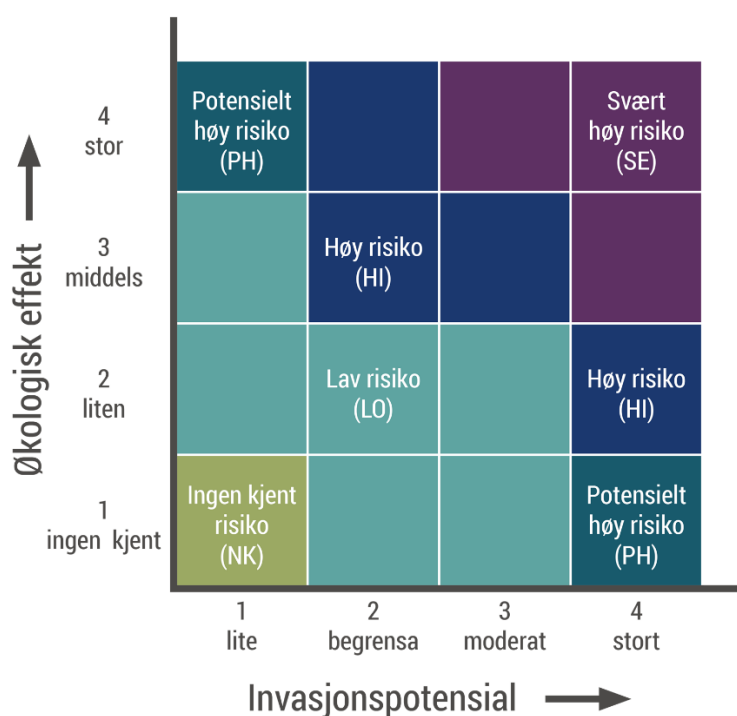
Artsdatabanken er en nasjonal kunnskapsbank for naturmangfold. Hovedoppgaven er å formidle oppdatert og lett tilgjengelig informasjon om arter og naturtyper. Et av arbeidsområdene til artsdatabanken er Fremmedartslista. Lista viser hvilken økologisk risiko fremmede arter kan utgjøre for naturmangfoldet i Norge.

Forklaring til risikovurderinga. (hentet fra artsdatabanken.no)

Når fremmede arter vurderes blir de plassert i en av følgende kategorier: SE svært høy risiko; HI høy risiko; PH potensielt høy risiko; LO lav risiko eller NK ingen kjent risiko. Arter som faller utenfor definisjoner og avgrensninger blir ikke vurdert, og havner i kategorien NR ikke risikovurdert.

Hvilken økologisk risiko en fremmed art utgjør kan gjengis i en todimensjonal figur, der x-aksen viser artens invasjonspotensial og y-aksen viser artens økologiske effekt. En fremmed art som skårer høyt på både invasjonsaksen og effektaksen utgjør en høy økologisk risiko i naturen, og får en høy risikokategori.

Figur 2: illustrasjoner fra artsdatabanken.no

Vurdering av funnene i planområdet, basert på i fremmedartslista 2018

Parkslirekne

Kategori og beskrivelse fra artsdatabanken:

SE - Svært høy risiko

«Parkslirekne vurderes til svært høy økologisk risiko på grunn av et stort invasjonspotensial kombinert med stor negativ økologisk effekt.»

«Den (arten) endrer struktur og næringssammensetning i jordsmonnet, og fører til at jordbunnen blir erosjonsutsatt, spesielt langs vassdrag.»

Parkslirekne ble funnet i et avgrenset område som vist på kartutsnittet i figur 1.

Figur 3: Parkslirekne i planområdet i november

Figur 4: Parkslirekne i blomstring. Kilde: Artsdatabanken.no

Syrin

Kategori og beskrivelse fra artsdatabanken:

Ikke vurdert - utenfor avgrensingen NR

«Arten er en tradisjonell produksjonsart (i utstrakt bruk før 1700).»

«(....)Syrin ble i forrige vurderingsrunde i 2012 vurdert til høy økologisk risiko. Hvis arten skulle blitt risikovurdert i inneværende vurderingsrunde, ville den blitt vurdert til svært høy risiko på grunn av nye undersøkelser som viser at arten har stor fortrengningseffekt, også på truede og sårbare planter, spesielt på grunnlendt kalkmark.»

Syrin ble funnet i et avgrenset område som vist på kartutsnittet i figur 1.

Figur 5: Syrin i planområdet i november.

Figur 6: Syrin i blomstring. Kilde: Artsdatabanken

Gullris

Kategori og beskrivelse fra artsdatabanken:

SE - Svært høy risiko

«Arten har stort invasjonspotensiale, og høy økologisk effekt.»

«Kanadagullris vurderes til svært høy økologisk risiko, en kombinasjon mellom et stort invasjonspotensiale og store negative økologiske effekter. Arten forekommer i meget store mengder, spesielt på Østlandet. Danner omfattende bestander og inntar ulike åpne naturtyper, som brakklagt eng og annen gressmark med mange truede arter, og utkonkurrerer der hjemlige arter.»

Gullris ble funnet i spredte forekomster i en større del av planområdet vist i figur 1, og kan også forekomme utenfor feltet markert i kartutsnittet.

Figur 7: Gullris i planområdet i november

Figur 8: Gullris i blomstring. Kilde: Artsdatabanken.no

Rynkerose

Kategori og beskrivelse fra artsdatabanken:

SE - Svært høy risiko

(NB-Geografisk variasjon i risiko.)

«Arten har stort invasjonspotensiale, og høy økologisk effekt.»

«Rynkerose vurderes å medføre svært høy risiko i norsk natur; den har et stort invasjonspotensial og dessuten en rekke negative økologiske effekter knyttet til fortregning og strukturendring av naturtyper, spesielt langs kysten, og kanskje også genetisk forurensning av hjemlige arter.

Rynkerose står på listen over de 100 mest invasive artene (alle organismer) i Europa (databasen DAISIE)»

Syrin ble funnet i et avgrenset område som vist på kartutsnittet i figur 1.

Figur 9: Rynkerose i planområdet i november

Figur 10: Rynkerose i blomstring. Kilde: Artsdatabanken.no

Tiltak

Det anbefales at plantedeler og jordmasser blir gjenbrukt i anlegget. Tiltaket bør planlegges slik at døde plantedeler og infiserte jordmasser kan komposteres på stedet og på en sikker måte i en periode før de graves ned og tildekkes med jord eller andre masser. Et unntak fra råd om kompostering er rester etter parkslirekne. Her bør plantedelene og infisert jord destrueres ved tørking/ brenning eller sprøyting før det graves ned.

Jordmasser og plantedeler som ikke kan gjenbrukes eller destrueres på stedet, må leveres til godkjent avfallsmottak etter gjeldende regler for håndtering av fremmede arter med stor spredningsfare.

Det er viktig å håndtere masser med fremmede arter på en slik måte at man ikke utilsiktet sprer frø eller plantedeler av disse artene i anleggsfasen. Infiserte jordmasser kan måtte håndteres med stor forsiktighet for å unngå spredning og nyetablering i området eller spredning til nye områder. Spredning kan skje både ved graving i jordmasser, flytting av jordmasser og via jord som følger med biler, maskiner og øvrig anleggsutstyr. Ved graving er det viktig at massene håndteres lokalt eller deponeres i allerede infiserte områder slik at fremmede arter ikke spres til nye områder.

Usikkerhet

Befaringen i planområdet ble foretatt etter at vekstsesongen var over og mange planter har gått i vinterdvale. Urter (uten vedaktig stengel) som har blomstret tidlig i sesongen vil for det meste ha visnet ned og vil være vanskelig å oppdage. Det er også en viss risiko for at vedaktige planter (busker og trær) har unngått å bli oppdaget, da registreringen skjedde etter løvfall og artene framstår mindre karakteristiske. Derfor er det sannsynlig at det kan være andre fremmede arter i området som ikke er observert.

Kilder:

Artsdatabanken.no

Plantevernleksikonet (NIBIO)